Utdannings-
direktoratet

Eksamen

24.05.2023

REA3058 Matematikk R2

Se eksamenstips på baksiden!

Nynorsk/Bokmål

Nynorsk

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	Eksamen varer i 5 timar. Delen utan og delen med hjelpemiddel skal delast ut samstundes. Delen utan hjelpemiddel skal leverast etter 2 timar. Etter 2 timar kan kandidaten bruke hjelpemiddel. Delen med hjelpemiddel skal leverast innan 5 timar.
Del utan hjelpemiddel	Vanlege skrivesaker, passar, linjal og vinkelmålar.
Del med hjelpemiddel	Alle hjelpemiddel er tillatne, med unntak av internett og andre verktøy som tillèt kommunikasjon.
Framgangsmåte	Delen utan hjelpemiddel har 5 oppgåver. Delen med hjelpemiddel har 6 oppgåver. Der oppgåveteksten ikkje seier noko anna, kan du fritt velje framgangsmåte. Dersom oppgåva krev ein bestemt løysingsmetode, kan ein alternativ metode gi noko utteljing. Bruk av digitale verktøy skal dokumenterast.
Rettleiing om vurderinga	Karakteren blir fastsett etter ei samla vurdering. Det betyr at sensor vurderer i kva grad du – viser rekneferdigheiter og matematisk forståing – gjennomfører logiske resonnement – ser samanhengar i faget, er oppfinnsam og kan ta i bruk fagkunnskap i nye situasjonar – kan bruke hensiktsmessige hjelpemiddel – forklarer framgangsmåtar og grunngir svar – skriv oversiktleg og er nøyaktig med utrekningar, nemningar, tabellar og grafiske framstillingar – vurderer om svar er rimelege
Om vekting av oppgåvene	Alle deloppgåvene vert vekta likt.
Andre opplysningar	Teikningar og grafiske framstillingar: Utdanningsdirektoratet

Del 1
Utan hjelpemiddel

Oppgåve 1

Rekn ut integrala

a) $\int_{-1}^{1}(4x^3 - x)\,\mathrm{d}x$

b) $\int_{0}^{\ln 2} \mathrm{e}^{2x}\,\mathrm{d}x$

Oppgåve 2

a) Vis at dersom $f(x) = \tan x$, så er $f'(x) = 1 + \tan^2 x$.

b) Rekn ut

$$\int \frac{1+\tan^2 x}{\tan x}\,\mathrm{d}x .$$

Oppgåve 3

Punkta $A(0,0,0)$, $B(5,0,0)$, $C(4,2,0)$ og $T(0,0,5)$ dannar ein pyramide, slik figuren viser.

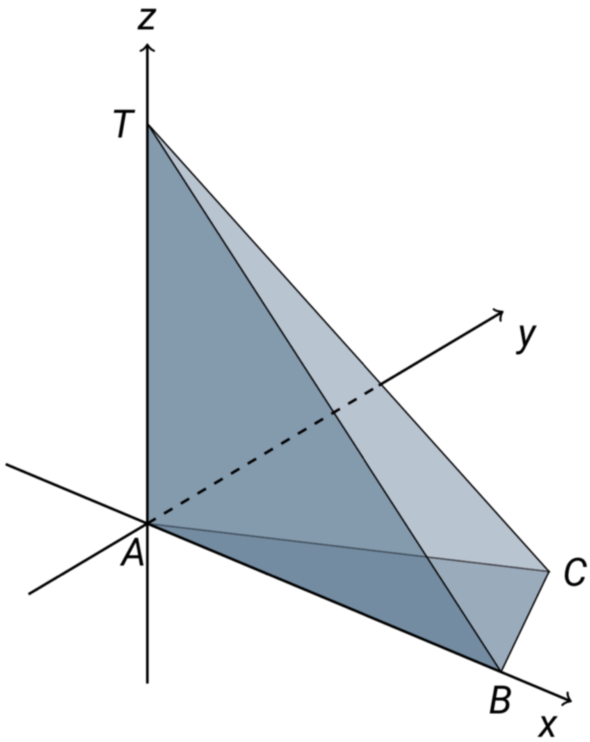

a) Rekn ut volumet av pyramiden.

b) Rekn ut arealet av $\triangle BCT$.

c) Bestem avstanden frå A til planet som går gjennom B, C og T.

Oppgåve 4

Ein elev har skrive følgjande kode:

```
1  a = 3
2  d = 4
3
4  N = 10
5  S = 0
6
7  for i in range(N):
8      S = S + a
9      a = a + d
10
11 print(S)
```

a) Forklar kva eleven vil rekne ut.

b) Kva blir resultatet når ein køyrer programmet, dersom N blir sett til 100 i linje 4?

Oppgåve 5

I denne oppgåva skal du vise at $\lim\limits_{v\to 0^+}\dfrac{\sin v}{v}=1$.

I figuren nedanfor er $AB=AD=1$, og bogen BD er del av ein sirkel med sentrum i A. Vi lar $\angle BAC=v$ (målt i radianar).

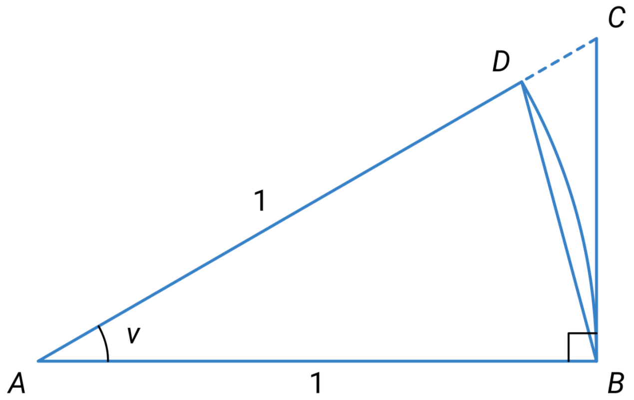

a) Bruk arealbetraktningar til å grunngi at

$$\frac{1}{2}\sin v<\frac{1}{2}v<\frac{1}{2}\tan v$$

b) Forklar at dette gir oss

$$1<\frac{v}{\sin v}<\frac{1}{\cos v}$$

c) Bruk ulikskapane frå oppgåve b til å grunngi at $\lim\limits_{v\to 0^+}\dfrac{\sin v}{v}=1$.

Del 2
Med hjelpemiddel

Oppgåve 1

Tabellen nedanfor viser kor mange millionar kroner som blei brukte på strøyming av musikk i Noreg nokre år i perioden 2008–2018.

År	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Strøyming	2	70	246	456	582	655

a) Lag ein modell F som du kan bruke til å bestemme kor mange millionar kroner som blei brukte på strøyming i Noreg per år i perioden 2008–2018 og åra etterpå. Vel *x*-verdiar slik at $F(0)$ gir kor mange millionar kroner som blei brukte i 2008. Grunngi valet av modell.

Nedanfor ser du fire formlar.

$$I = \int_{-0,5}^{10,5} F(x)\,\mathrm{d}x \ , \qquad G = \frac{1}{5}\int_{2,5}^{7,5} F(x)\,\mathrm{d}x \ , \qquad S = \sum_{i=0}^{10} F(i) \ , \qquad D = \frac{F(5{,}001) - F(5)}{0{,}001}$$

b) Bestem I, G, S og D.

c) Gi ei praktisk tolking av svara i oppgåve b.

Oppgåve 2

Planet α er bestemt av punkta $A(1,0,3)$, $B(0,1,2)$ og $C(2,3,2)$.

a) Bestem ei likning for planet β som er parallelt med α og går gjennom punktet $P(2,-5,5)$.

Ei kule tangerer α i punktet A og β i eit punkt Q.

b) Bestem eksakte verdiar for koordinatane til Q.

Oppgåve 3

Ein fabrikk lagar krokar ved hjelp av ein 3D-printer. Posisjonen til dysa i 3D-printeren etter *t* sekund er gitt ved posisjonsvektoren

$$\vec{r}(t)=\left[1+e^{\frac{t}{20}}\ ,1-\sin t,\ \frac{1}{10}e^{-2t+2}+\cos t\right]\quad,\quad t\in[0\ ,5]$$

Her er cm eininga langs aksane.

a) Bestem banefarten til 3D-printeren etter 1 sekund.

b) Ved kva for eit tidspunkt er banefarten lågast?

c) Avgjer om fartsretninga nokon gong er parallell med *xy*-planet eller parallell med *yz*-planet. Hugs å grunngi svaret.

Oppgåve 4

Foreldra til David vil gi han vekepengar. Han får to ulike tilbod. I tilbod 1 får han 100 kroner den første veka. Beløpet a_n som han får i veke n, er gitt ved den rekursive formelen

$$a_n = a_{n-1} + 10.$$

I tilbod 2 får han 100 kroner den første veka. Beløpet b_n som han får i veke n, er gitt ved den rekursive formelen

$$b_n = b_{n-1} \cdot 1{,}05.$$

a) Bestem det beløpet han får kvar veke dei fire første vekene med kvart av dei to tilboda.

b) Kor mange veker tek det før tilbod 2 vil gi meir vekelønn enn tilbod 1?

c) Kor mange veker tek det før tilbod 2 til saman vil gi meir lønn enn tilbod 1?

Oppgåve 5

Funksjonen f er gitt ved

$$f(x) = \frac{2 - \cos x}{\sin x} \quad , \qquad D_f = \left[\frac{\pi}{4}, \frac{3\pi}{4}\right]$$

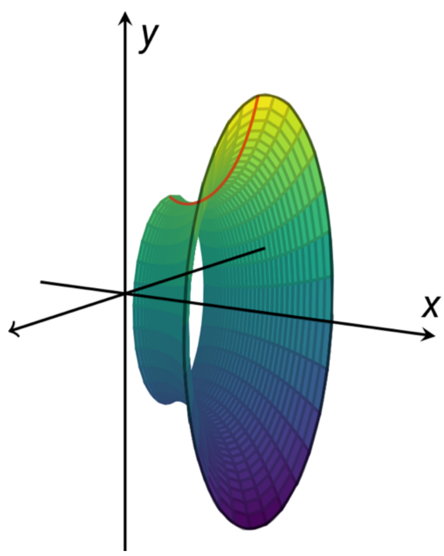

Vi roterer grafen til f om x-aksen.

a) Bestem volumet av omdreiingslekamen vi då får.

Omdreiingslekamen skal plasserast i ei rett kjegle med radius 4 og volum 45.

b) Avgjer om omdreiingslekamen får plass i kjegla.

Oppgåve 6

For ein deriverbar funksjon f kan vi finne ein tilnærma verdi for lengda av grafen mellom to x-verdiar ved å bruke ei polylinje, slik figuren nedanfor illustrerer.

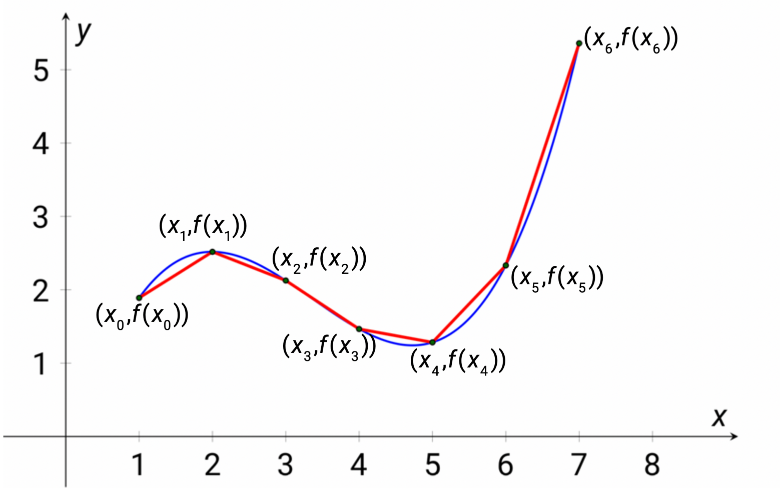

Dersom vi skal finne lengda av grafen i eit intervall $[a, b]$, kan vi dele dette intervallet i N like store delintervall $[x_i,\ x_{i+1}]$ med breidd $h = \dfrac{b-a}{N}$ og $x_i = a + i \cdot h$.

Vi reknar då ut lengdene av linjestykka som går mellom punkta $(x_i, f(x_i))$ og $(x_{i+1}, f(x_{i+1}))$. Summen av desse lengdene vil då vere ein tilnærma verdi for lengda av grafen frå $x = a$ til $x = b$.

a) Forklar at lengda av linjestykket som går frå punktet $(x_i, f(x_i))$ til punktet $(x_{i+1}, f(x_{i+1}))$, er gitt ved

$$S_i = \sqrt{h^2 + k_i^2}\ ,\ \text{der } k_i = f(x_{i+1}) - f(x_i)\ .$$

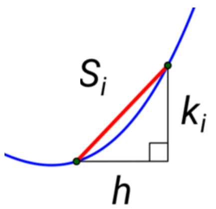

Funksjonen g er gitt ved

$$g(x) = \sqrt{1-x^2}\ , \quad D_g = [-1, 1].$$

b) Rekn ut ein god tilnærma verdi for lengda av grafen til g ved å bruke framgangsmåten som er beskriven ovanfor. Vurder om svaret er rimeleg.

Bokmål

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	Eksamen varer i 5 timer. Delen uten og delen med hjelpemidler skal deles ut samtidig. Delen uten hjelpemidler skal leveres etter 2 timer. Etter 2 timer kan kandidaten bruke hjelpemidler. Delen med hjelpemidler skal leveres innen 5 timer.
Del uten hjelpemidler	Vanlige skrivesaker, passer, linjal og vinkelmåler.
Del med hjelpemidler	Alle hjelpemidler er tillatt, med unntak av internett og andre verktøy som tillater kommunikasjon.
Framgangsmåte	Delen uten hjelpemidler har 5 oppgaver. Delen med hjelpemidler har 6 oppgaver. Der oppgaveteksten ikke sier noe annet, kan du fritt velge framgangsmåte. Dersom oppgaven krever en bestemt løsningsmetode, kan en alternativ metode gi noe uttelling. Bruk av digitale verktøy skal dokumenteres.
Veiledning om vurderingen	Karakteren blir fastsatt etter en samlet vurdering. Det betyr at sensor vurderer i hvilken grad du – viser regneferdigheter og matematisk forståelse – gjennomfører logiske resonnementer – ser sammenhenger i faget, er oppfinnsom og kan ta i bruk fagkunnskap i nye situasjoner – kan bruke hensiktsmessige hjelpemidler – forklarer framgangsmåter og begrunner svar – skriver oversiktlig og er nøyaktig med utregninger, benevninger, tabeller og grafiske framstillinger – vurderer om svar er rimelige
Om vekting av oppgavene	Alle deloppgavene vektes likt.
Andre opplysninger	Tegninger og grafiske framstillinger: Utdanningsdirektoratet

Del 1
Uten hjelpemidler

Oppgave 1

Regn ut integralene

a) $\int_{-1}^{1}(4x^3-x)\,\mathrm{d}x$

b) $\int_{0}^{\ln 2}\mathrm{e}^{2x}\,\mathrm{d}x$

Oppgave 2

a) Vis at dersom $f(x)=\tan x$, så er $f'(x)=1+\tan^2 x$.

b) Regn ut

$$\int \frac{1+\tan^2 x}{\tan x}\,\mathrm{d}x$$

Oppgave 3

Punktene $A(0,0,0)$, $B(5,0,0)$, $C(4,2,0)$ og $T(0,0,5)$ danner en pyramide, slik figuren viser.

a) Regn ut volumet av pyramiden.

b) Regn ut arealet av $\triangle BCT$.

c) Bestem avstanden fra A til planet som går gjennom B, C og T.

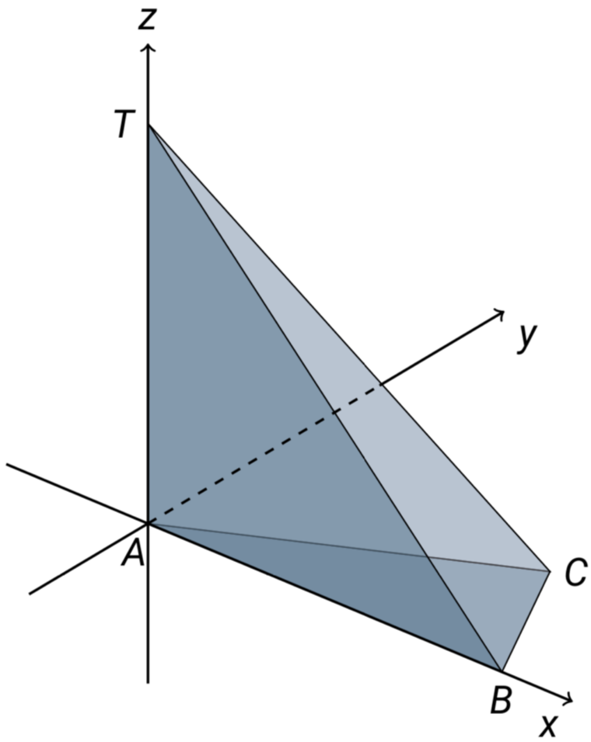

Oppgave 4

En elev har skrevet følgende kode:

```
1  a = 3
2  d = 4
3
4  N = 10
5  S = 0
6
7  for i in range(N):
8      S = S + a
9      a = a + d
10
11 print(S)
```

a) Forklar hva eleven ønsker å regne ut.

b) Hva blir resultatet når programmet kjøres, dersom N settes til 100 i linje 4?

Oppgave 5

I denne oppgaven skal du vise at $\lim\limits_{v\to 0^+}\dfrac{\sin v}{v}=1$.

I figuren nedenfor er $AB=AD=1$, og buen BD er del av en sirkel med sentrum i A. Vi lar $\angle BAC=v$ (målt i radianer).

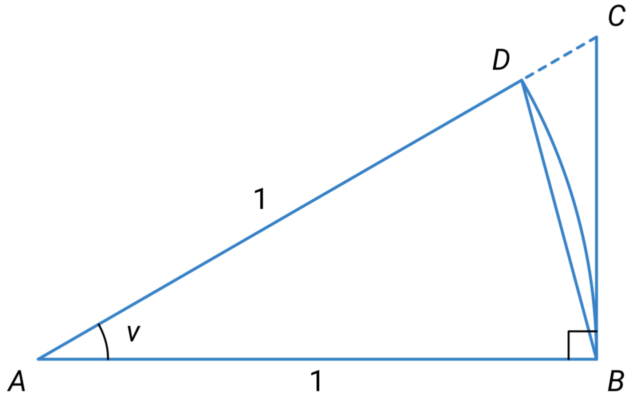

a) Bruk arealbetraktninger til å begrunne at

$$\frac{1}{2}\sin v<\frac{1}{2}v<\frac{1}{2}\tan v$$

b) Forklar at dette gir oss

$$1<\frac{v}{\sin v}<\frac{1}{\cos v}$$

c) Bruk ulikhetene fra oppgave b til å begrunne at $\lim\limits_{v\to 0^+}\dfrac{\sin v}{v}=1$.

Del 2
Med hjelpemidler

Oppgave 1

Tabellen nedenfor viser hvor mange millioner kroner som ble brukt på strømming av musikk i Norge noen år i perioden 2008–2018.

År	2008	2010	2012	2014	2016	2018
Strømming	2	70	246	456	582	655

a) Lag en modell F som du kan bruke til å bestemme hvor mange millioner kroner som ble brukt på strømming i Norge per år i perioden 2008–2018 og årene etterpå. Velg x-verdier slik at $F(0)$ gir hvor mange millioner kroner som ble brukt i 2008. Begrunn valget av modell.

Nedenfor ser du fire formler.

$$I = \int_{-0,5}^{10,5} F(x)\,\mathrm{d}x \ , \quad G = \frac{1}{5}\int_{2,5}^{7,5} F(x)\,\mathrm{d}x \ , \quad S = \sum_{i=0}^{10} F(i) \ , \quad D = \frac{F(5,001) - F(5)}{0,001}$$

b) Bestem I, G, S og D.

c) Gi en praktisk tolkning av svarene i oppgave b.

Oppgave 2

Planet α er bestemt av punktene $A(1,0,3)$, $B(0,1,2)$ og $C(2,3,2)$.

a) Bestem en likning for planet β som er parallelt med α og går gjennom punktet $P(2,-5,5)$.

En kule tangerer α i punktet A og β i et punkt Q.

b) Bestem eksakte verdier for koordinatene til Q.

Oppgave 3

En fabrikk lager kroker ved hjelp av en 3D-printer. Posisjonen til dysen i 3D-printeren etter *t* sekunder er gitt ved posisjonsvektoren

$$\vec{r}(t)=\left[1+e^{\frac{t}{20}}\,,1-\sin t,\,\frac{1}{10}e^{-2t+2}+\cos t\right]\quad,\quad t\in[0\,,5]$$

Her er cm enheten langs aksene.

a) Bestem banefarten til 3D-printeren etter 1 sekund.

b) Ved hvilket tidspunkt er banefarten lavest?

c) Avgjør om fartsretningen noen gang er parallell med *xy*-planet eller parallell med *yz*-planet. Husk å begrunne svaret.

Oppgave 4

Foreldrene til David vil gi ham ukepenger. Han får to ulike tilbud. I tilbud 1 får han 100 kroner den første uken. Beløpet a_n som han får i uke n, er gitt ved den rekursive formelen

$$a_n = a_{n-1} + 10$$

I tilbud 2 får han 100 kroner den første uken. Beløpet b_n som han får i uke n, er gitt ved den rekursive formelen

$$b_n = b_{n-1} \cdot 1{,}05$$

a) Bestem det ukentlige beløpet han får de fire første ukene med hvert av de to tilbudene.

b) Hvor mange uker tar det før tilbud 2 vil gi mer ukelønn enn tilbud 1?

c) Hvor mange uker tar det før tilbud 2 til sammen vil gi mer lønn enn tilbud 1?

Oppgave 5

Funksjonen f er gitt ved

$$f(x) = \frac{2 - \cos x}{\sin x} \quad , \qquad D_f = \left[\frac{\pi}{4}, \frac{3\pi}{4}\right]$$

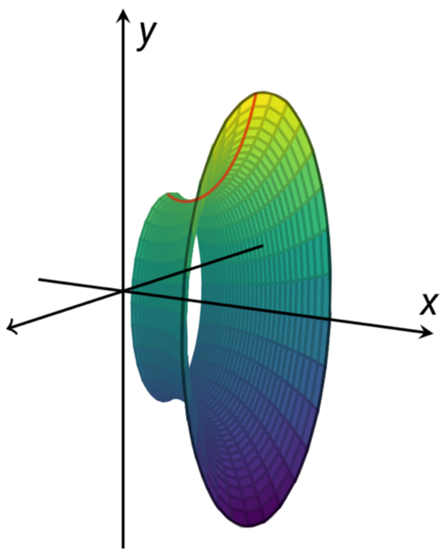

Vi roterer grafen til f om x-aksen.

a) Bestem volumet av omdreiingslegemet vi da får.

Omdreiingslegemet skal plasseres i en rett kjegle med radius 4 og volum 45.

b) Avgjør om omdreiingslegemet får plass i kjeglen.

Oppgave 6

For en deriverbar funksjon f kan vi finne en tilnærmet verdi for lengden av grafen mellom to x-verdier ved å bruke en polylinje, slik figuren nedenfor illustrerer.

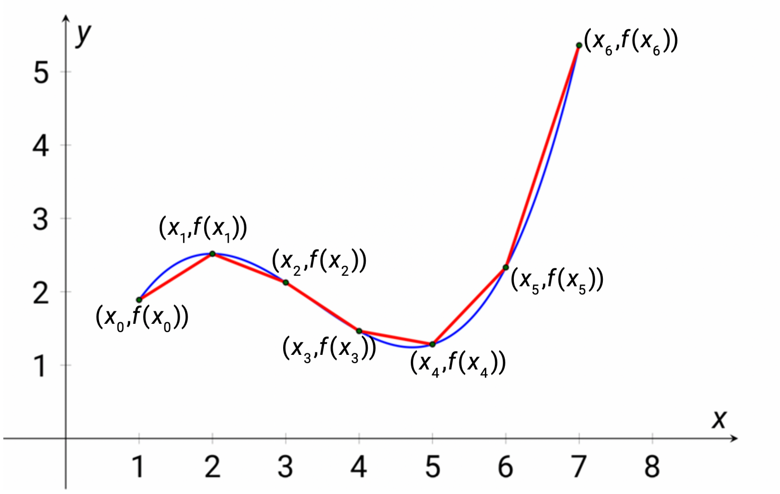

Dersom vi skal finne lengden av grafen i et intervall $[a, b]$, kan vi dele dette intervallet i N like store delintervall $[x_i,\ x_{i+1}]$ med bredde $h = \dfrac{b-a}{N}$ og $x_i = a + i \cdot h$.

Vi regner da ut lengdene av linjestykkene som går mellom punktene $(x_i, f(x_i))$ og $(x_{i+1}, f(x_{i+1}))$. Summen av disse lengdene vil da være en tilnærmet verdi for lengden av grafen fra $x = a$ til $x = b$.

a) Forklar at lengden av linjestykket som går fra punktet $(x_i, f(x_i))$ til punktet $(x_{i+1}, f(x_{i+1}))$, er gitt ved

$$S_i = \sqrt{h^2 + k_i^2}\ ,\ \text{der}\ k_i = f(x_{i+1}) - f(x_i)$$

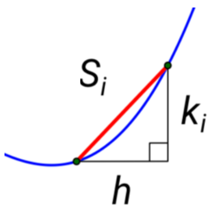

Funksjonen g er gitt ved

$$g(x) = \sqrt{1-x^2}\ , \quad D_g = [-1, 1]$$

b) Regn ut en god tilnærmet verdi for lengden av grafen til g ved å bruke framgangsmåten beskrevet ovenfor. Vurder om svaret er rimelig.

Blank side

Blank side

Utdannings-
direktoratet

TIPS TIL DEG SOM AKKURAT HAR FÅTT EKSAMENSOPPGÅVA:

- Start med å lese oppgåveinstruksen godt.
- Hugs å føre opp kjeldene i svaret ditt dersom du bruker kjelder.
- Les gjennom det du har skrive, før du leverer.
- Bruk tida. Det er lurt å drikke og ete undervegs.

Lykke til!

TIPS TIL DEG SOM AKKURAT HAR FÅTT EKSAMENSOPPGAVEN:

- Start med å lese oppgaveinstruksen godt.
- Husk å føre opp kildene i svaret ditt hvis du bruker kilder.
- Les gjennom det du har skrevet, før du leverer.
- Bruk tiden. Det er lurt å drikke og spise underveis.

Lykke til!